

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΚΑΙ ΑΛΛΑΧΟΥ

Κανόνες λειτουργίας, δραστηριότητες, σχέσεις με τὸ Κράτος.— Ἀπεριόριστοι δυνατότητες ἀναπτύξεως.— Σπουδαιότητος ὁ ρόλος τῶν εἰς τὴν παραγωγικὴν διαδικασίαν

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Ἔννοια, ὄρισμός : Εἰς 124⁽¹⁾ ἀνέρχονται αἱ χώραι εἰς τὰς ὁποίας λειτουργοῦν συνεταιρισμοὶ καὶ ἀπὸ ἑκατονταετίας ἀποτελοῦν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην ἕνα βασικὸν δημοκρατικὸν θεσμόν. Δὲν ὑπάρχει σχεδὸν σήμερον χώρα εἰς τὸν κόσμον ὅπου νὰ μὴν ἔχουν ἀναπτυχθῆ. Ὑπὸ τὴν σύγχρονον μορφήν τῶν εἶναι δημιούργημα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐνσάρκωσις τῆς διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ποικίλως διαμορφωθείσης ἀνάγκης τοῦ ἀνθρώπου νὰ συνεργάζεται καὶ νὰ ἀλληλοβοηθῆται μετὰ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς κοινωρίας.

Κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ πλέον διαδεδομένου ὁρισμοῦ, συνεταιρισμὸς εἶναι μία ἔνωσις κυρίως τῶν οικονομικῶς ἀσθενεστέρων προσώπων τὰ ὅποια ἐνδύνται ἐλευθέρως πρὸς ἐπιτεῦξιν κοινού οικονομικοῦ, κοινωνικοῦ ἢ εκπαιδευτικοῦ σκοποῦ, διὰ τῆς συστάσεως μιᾶς δημοκρατικῶς ἐλεγχομένης ἐπιχειρήσεως τὴν ὁποίαν διαχειρίζονται ὑπευθύνως διὰ κοινῆς συνεργασίας μετὰ βάσιν τὴν ἰσότητα τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ὑποχρεώσεων.

Ἡ πατροπαράδοτος ἀλληλεγγύη καὶ ἡ ἀπὸ κοινού ἐργασία τῶν κατοίκων τῆς ὑπαίθρου καὶ τῶν πόλεων συναντᾶται σήμερον εἰς τὰς διαφόρους μορφὰς τῶν γεωργικῶν, τῶν ἀλιευτικῶν καὶ τῶν κατα-

ναλωτικῶν συνεταιρισμῶν. Ὑπάρχουν πολλαὶ χώραι, ἀδιακρίτως πολιτικοῦ χρώματος, εἰς τὰς ὁποίας ὁ κάθε ἀγρότης εἶναι μέλος ἐνὸς συνεταιρισμοῦ, τὸ σύνολον σχεδὸν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς δι-σχετεύεται εἰς τὰς ἀγοράς τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τῶν συνεταιρισμῶν καὶ τὸ τέταρτον τοῦλάχιστον τοῦ πληθυσμοῦ τῶν προμηθεύεται τὰ εἶδη διατροφῆς διὰ τῶν καναλωτικῶν συνεταιρισμῶν.

Νομοθεσία καὶ Κράτος : Ὅταν ἡ σπουδαιότης τῶν συνεταιρισμῶν ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τὸ Κράτος, ἡ συνεταιριστικὴ νομοθεσία εἰσήχθη εἰς τὰς περισσοτέρας χώρας διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν δημιουργίαν τῶν συνεταιρισμῶν εἰς εὐρύτεραν κλίμακα καὶ νὰ προσδιορίσῃ ὀρισμένους κανόνας τῆς λειτουργίας τῶν. Τὰ πρῶτα νομοθετήματα καὶ συνταγματικαὶ ἀκόμη διατάξεις διὰ τὴν προστασίαν τῶν συνεταιρισμῶν ἐμφανίζονται εἰς τινὰς χώρας κατὰ τὸ β' ἡμισυ τοῦ 19ου αἰῶνος. Ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία, μετὰ τὸν βασικὸν νόμον 602/1915 περὶ συνεταιρισμῶν καὶ τὸ ἄρθρον 109 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952, δὲν ἐβράδυνε νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἐξαιρετικὴν σημασίαν τοῦ θεσμοῦ. Διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος ὀρίζεται ὅτι «οἱ συνεταιρισμοί, γεωργικοὶ καὶ ἀστικοὶ, τελοῦσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Κράτους μεριμνῶντος συστηματικῶς ὑπὲρ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν».

Ἡ συνεταιριστικὴ νομοθεσία ἀναγνωρίζει τοὺς συνεταιρισμοὺς ὡς «νομικὰ πρόσωπα». Ὅπως τὰ φυσικὰ πρόσωπα,

(1) Κατὰ τοὺς προσφάτους ὑπολογισμοὺς τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Διεθνούς Γραφείου Ἐργασίας, ὁ ἀριθμὸς τῶν χωρῶν με σημαντικὴν συνεταιριστικὴν δρᾶσιν εἶναι ἔτι μεγαλύτερος.